

ЗАТВЕРДЖУЮ
Фізична особа підприємець
Т. С. Мамченко
05.10.2026 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Практична
методика викладання мов, літератури, історії, мистецтва та
суспільствознавчих предметів у закладах загальної середньої
освіти»

Розробник(и): ФОП Мамченко Тетяна Сергіївна, ЄДРПОУ 2794313823

Рецензент(и): Фізична особа підприємець Т. С. Мамченко

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми - Учителю-гуманітарію потрібні не загальні міркування про компетентнісний підхід, а робочі прийоми: як за урок навчити працювати з текстом і джерелом, як організувати дискусію в класі, де половина учнів онлайн, як оцінити есе за прозорими критеріями, як використати цифрові сервіси для вивчення мови і не перетворити урок на розвагу. Оновлений Державний стандарт базової середньої освіти і модельні програми 5-9 класів НУШ змінили зміст мовно-літературної, іншомовної, історичної та громадянської освіти. Типова програма побудована як практикум: кожна тема дає сценарії уроків, кейси, шаблони завдань та критерії оцінювання для негайного застосування.

Цільова група: Учителі закладів загальної середньої освіти, які викладають українську мову та літературу, іноземні мови, зарубіжну літературу, історію України та всесвітню історію, громадянську освіту, правознавство, філософію та етику, економіку і підприємництво, мистецтво та образотворче мистецтво, українознавство, а також педагоги, що ведуть інтегровані гуманітарні курси.

Професійний стандарт: «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (професійний стандарт 2024 року)

Напрями підвищення кваліфікації (відповідно до Порядку, затвердженого постановою КМУ від 21.08.2019 № 800):

- розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій)
- формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»
- розвиток мовленнєвої, цифрової, комунікаційної та емоційно-етичної компетентності педагогічних працівників

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми - Кожна тема програми - це практикум: відеорозбір методичного прийому на матеріалі конкретного уроку, майстер-клас із цифровим інструментом або технікою роботи з текстом, комплект готових матеріалів (сценарій, роздатковий матеріал, критерії оцінювання) і самостійна робота із застосуванням прийому у власному класі. Програма має модульну структуру: модулі відповідають напрямкам підвищення кваліфікації, кожна тема модуля є логічно завершеним освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг в межах одного освітнього циклу формується накопиченням обраних тем. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Вид підвищення кваліфікації: курси (навчання за програмами підвищення кваліфікації)

Мета підвищення кваліфікації - Удосконалення предметно-методичної, мовно-комунікативної, культурної та інформаційно-цифрової компетентностей учителів гуманітарно-мовного і суспільствознавчого циклу через опанування практичних методик роботи з текстом, джерелами, мовленням і медіа, готових інструментів уроку та засобів оцінювання відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- напрацювати сценарії компетентнісних уроків мови, літератури, історії, громадянської освіти та мистецтва за модельними програмами 5-9 класів НУШ
- опанувати практичні прийоми роботи з текстом, історичним джерелом, медіа та творами мистецтва: аналіз, інтерпретація, критичне читання
- освоїти діалогічні та інтерактивні методики (дискусія, дебати, ролеві ситуації, проекти) для очного і дистанційного формату
- розібрати кейси оцінювання усних і письмових робіт, формувального оцінювання та зворотного зв'язку
- освоїти цифрові сервіси для вивчення мов, створення інтерактивних завдань і візуалізації історичного та культурного матеріалу
- сформувати добірку готових матеріалів для уроку, зокрема для формування читацької, комунікативної та громадянської компетентностей учнів

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- предметно-методична компетентність (A2 за професійним стандартом вчителя)
- мовно-комунікативна компетентність (A1)
- інформаційно-цифрова компетентність (A3)
- здатність проєктувати урок і навчальні завдання на основі компетентнісного підходу
- емоційно-етична та культурна компетентність, робота з цінностями
- оцінювально-аналітична компетентність (Г1)
- інноваційна компетентність та навчання впродовж життя

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Слухачі отримають набір перевірених прийомів і готових матеріалів для уроків мови, літератури, історії, громадянської освіти та мистецтва, зможуть організовувати роботу з текстом, джерелами й медіа, вести дискусію та проєкти в очному і дистанційному форматі, оцінювати роботи учнів за прозорими критеріями та формувати читацьку, комунікативну і громадянську компетентності.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації - Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

План складається з предметних модулів (українська мова та література, іноземні мови, зарубіжна література, історія, громадянська освіта, правознавство, мистецтво, філософія та етика, економіка і підприємництво тощо). Кожна тема модуля - самостійний практикум обсягом від 2 до 30 годин з готовими матеріалами для уроку. Учителю обирає теми свого предмета; проходити всі теми не обов'язково.

№	Модуль (напрямок)	Кількість тем	Лекції, год (на тему)	Самостійна робота, год (на тему, мін.-макс.)	Усього, год (на тему, мін.-макс.)
1	Мова та література	25	1	1-29	2-30
2	Іноземні мови	29	1	1-29	2-30
3	Історія	16	1	1-29	2-30
4	Етика	27	1	1-29	2-30
5	Економіка	12	1	1-29	2-30
6	Євровибір України	6	1	1-29	2-30
7	Мистецтво/ОТМ	26	1	1-29	2-30
8	Громадянська освіта	15	1	1-29	2-30
9	Зарубіжна література	7	1	1-29	2-30
10	Правознавство	10	1	1-29	2-30
11	Українознавство	4	1	1-29	2-30
12	Філософія	2	1	1-29	2-30
13	Шкільні музеї	3	1	1-29	2-30
	Разом тем у програмі	182			

Перелік тем за модулями

Модуль 1. Мова та література (25 тем)

- Читання із задоволенням: прийоми уроку, які вмикають цікавість до книжки
- Українська мова та література: практики, що повертають інтерес до читання
- Українська мова та література під мікроскопом ШІ: глибший аналіз тексту, різноманітні завдання, менше рутини
- ШІ для вчителя української мови та літератури: аналіз тексту, творчі завдання, диференціація
- Як навчати через взаємодію: ефективні моделі співпраці на уроках української мови та літератури.
- Учень як співавтор уроку: практичні моделі залучення в навчання української мови і літератури 5-8 класи НУШ
- Робота з ідеями, тезами та доказами під час навчання письма
- «Пишемо есе»: як процесуальний підхід формує переконливе аргументативне письмо
- Безпечний інформаційний простір у школі: як сформувати культуру відповідального онлайн-спілкування.
- Медіаграмотність для учнів та освітян
- Комунікація, критика, креатив: сучасний урок української мови у 8 класах НУШ
- Мовний апгрейд: цікаві практики для 8 класу НУШ з української мови
- Вивчення мовних правил на прикладі прочитаних текстів. Мовно-літературна інтеграція. 8 клас НУШ.
- Метафоричні картки для креативного мислення та аналізу літературних творів: новий підхід до викладання
- Занурення в літературу: творчі методи і технології для вражаючих уроків.
- Нові підходи до викладання словесності в 5 та 6 класі НУШ
- Впровадження STEM підходів на уроках Мови та літератури
- Розвиток наскрізних вмінь та ключових компетентностей мовно-літературної галузі.
- Нові підходи у викладанні української літератури у 6 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
- Нові підходи у викладанні української мови у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
- Примусити не можна зацікавити. Захопливий урок мовно-літературної галузі для

- сучасних дітей НУШ: від суперідеї до втілення
22. Мотиваційний лист для успішного вступу до закладу вищої освіти. Впровадження мультипредметного тесту замість ЗНО.
 23. Нові підходи у викладанні української мови у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
 24. Нові підходи у викладанні української літератури у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
 25. Сучасні діти і каліграфічне письмо

Модуль 2. Іноземні мови (29 тем)

1. Двадцять реплік за урок: як ШІ-співрозмовник і застосунки дають кожному учню 9 класу НУШ щоденну практику говоріння з правом на помилку
2. Іноземні мови у 9 класі НУШ: десятихвилинні тренування говоріння з ШІ-співрозмовником і мобільними застосунками на кожному уроці
3. Живі уроки іноземної мови: як ШІ замінює підручник і створює реальний простір для спілкування
4. ШІ у викладанні іноземних мов: автентичні матеріали, діалоги, оцінювання мовлення
5. Мобільні застосунки та онлайн-сервіси для розвитку мовних навичок учнів на уроках іноземних мов
6. Інструменти EdTech для організації навчання німецької мови
7. Оцінювання з іноземної мови за допомогою ШІ: нові підходи в освітньому процесі у 8 класах НУШ
8. Перевірка та оцінювання знань за європейськими стандартами через ШІ у 8 класах НУШ
9. Сучасний урок англійської у 1-7 класах НУШ. Ефективні та цікаві вправи онлайн та офлайн
10. Розвиток словникового запасу і методи збагачення активної лексики на уроках англійської мови
11. Інструменти професійного розвитку вчителя іноземної мови. Підходи до інтегрованого навчання
12. Професійна ідентичність вчителя німецької мови
13. Розвиток навичок читання текстів різних жанрів і стилів на уроках англійської мови у 6 класах НУШ
14. Проектна робота на уроках англійської: підвищення мотивації та ключових компетенцій учнів 6 класу. НУШ
15. Уроки англійської мови НУШ. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.
16. НУШ. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Англійської мови
17. Готуємо учнів до майбутнього: Англійська мова у 5 класі та розвиток ключових компетентностей у НУШ.
18. Аспекти роботи вчителів німецької мови у 5 класах НУШ
19. Специфіка опанування польської мови особами з ґрунтовними знаннями української.
20. Ефективне планування уроків англійської мови
21. Впровадження STEM підходів на уроках англійської мови
22. Нові підходи у викладанні англійської мови у 6 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
23. Покращення дикції та вимови через гру. Мотивуючий та цікавий урок іноземної мови.
24. Методи викладання модельної навчальної програми Німецької мови у 5 класах НУШ
25. Нові підходи у викладанні англійської мови у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
26. Нові підходи у викладанні німецької мови у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій
27. Техніка активного слухання та використання на уроках іноземної мови.
28. Інфомедійна грамотність. Компетентнісне навчання НУШ на уроках іноземної мови
29. Методики та ігрові техніки на уроках іноземних мов.

Модуль 3. Історія (16 тем)

1. Урок історії, що вчить мислити: аналіз джерел і фактчекінг
2. Історія: робота з джерелами замість зубріння дат
3. ШІ для вчителя історії та громадянської освіти: джерела, дискусії, перевірка інформації
4. Історія, яка запам'ятовується: як навчити учнів мислити, а не зубрити факти.
5. Система підготовки до НМТ з історії: як опановувати події, дати й персоналії через модель «причина — подія — наслідок»
6. Як зробити урок історії динамічним: інтерактиви й візуалізація без перевантаження.
7. Карта навчання: маршрут ефективних уроків історії через інтерактив, візуалізацію й цифрові інструменти

8. 8 клас НУШ: організація ефективного навчання. Історія
9. Мотивація в дії: як пробудити інтерес до історії в умовах діяльнісного підходу НУШ
10. Розвиток історичної свідомості учнів на уроках історії України у 8 класах НУШ: мета, завдання, прийоми вивчення і запам'ятовування.
11. Цифрова історія: використання Google Earth та онлайн-ресурсів для вивчення простору історичних подій
12. Як пояснити учням про час та простір в історії
13. Цифрові ресурси вчителя історії у 7 класі НУШ
14. Національно-патріотичне виховання молоді в Україні та шляхи розвитку в умовах зовнішніх викликів.
15. Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас НУШ
16. Нові підходи у викладанні історії у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій

Модуль 4. Етика (27 тем)

1. Етика штучного інтелекту в школі: де проходить межа між допомогою та маніпуляцією — урок для педагогів, учнів і батьків
2. Етика III в освіті: що дозволено, що небезпечно, як пояснити учням і батькам.
3. Курс морально-етичного спрямування. Школа подружнього життя
4. Курс морально-етичного спрямування. Планування сімейного бюджету
5. Курс морально-етичного спрямування. Відповідальне батьківство.
6. Курс морально-етичного спрямування. Сексуальні стосунки: коли починати?
7. Курс морально-етичного спрямування. Мистецтво вирішення конфліктів.
8. Курс морально-етичного спрямування. Як закохатися і не помилитися?
9. Етика. Курс морально-етичного спрямування
10. Комплексний підхід в інтегрованому навчанні християнської етики
11. Методика проведення інтегрованих уроків християнської етики
12. Актуальний педагогічний досвід впровадження інтегрованого навчання християнської етики у закладах загальної середньої освіти
13. Міжпредметна інтеграція християнської етики і курсів суспільствознавчого, гуманітарного циклів
14. Інтегрована тематика уроків християнської етики в основній та старшій школі
15. Інтегрована тематика уроків християнської етики у початковій школі.
16. Інтегроване навчання християнської етики
17. Методичні компетенції учителя на уроках етики у 5 класі НУШ
18. Компетентнісний підхід у вивченні етики в школі крізь призму інтерактивних методів навчання
19. Формування духовності як провідної якості особистості
20. Християнська етика в українській культурі
21. Культура добросусідства. Сучасна Етика
22. Характер індивіда. Цікава Етика.
23. Культура поведінки на вулиці
24. Педагогічна Етика
25. Моральні цінності для дітей
26. Формування предметних компетентностей на уроках етики в 5 класі НУШ
27. Нові підходи у викладанні Етики у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій

Модуль 5. Економіка (12 тем)

1. Гроші на практиці: фінансові рішення учнів через гру й реальні кейси
2. Економіка та фінансова грамотність: бюджет класу як практичний проект
3. Підвищення рівня психолого-педагогічної, фахової та методичної підготовки вчителів економіки.
4. Цікаві концепції шкільної економічної освіти. Сучасні технології навчання
5. Використання інтерактивних та ІКТ-технологій при викладанні предмету Економіка
6. Методики проведення нетрадиційних занять Економіки
7. Сучасні підходи до викладання економіки
8. Основні підходи до викладання економічних дисциплін
9. Підвищення професійного педагогічного рівня викладачів Економіки
10. Методики комплексного та різнопланового навчання економічних дисциплін здобувачів освіти.
11. Формування економічних знань молоді в закладах освіти.
12. Розвиток цифрової компетентності викладачів Економіки

Модуль 6. Євровибір України (6 тем)

1. Розвиток національної свідомості учнів. Виховання поваги до Конституції України.
2. Стратегія ЄС у сфері освіти й професійної підготовки
3. Економічно-фінансова політика Європейського Союзу зростанню та зайнятості

населення

4. Цікаві уроки 'Євровибір України'. Політика Європейського Союзу.
5. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності на уроці 'Євровибір України'.
6. Розкриття поняття «демократія», «Європейські цінності» на уроці 'Євровибір України'

Модуль 7. Мистецтво/ОТМ (26 тем)

1. Виставка замість оцінки в журналі: як провести 9 клас НУШ від задуму до вернісажу і чесно оцінити творчу роботу дев'ятикласника
2. Мистецтво у 9 класі НУШ: проєкт класу від ескізу до шкільної виставки, музичний фрагмент до експозиції і критерії оцінювання творчої роботи
3. Уроки як розслідування: як через мистецький детектив розвивати критичне мислення учнів.
4. Метод мистецтвознавчого детективу для підготовки здобувачів у мистецькій освітній галузі
5. Оцінювання без формальностей: як зробити уроки мистецтва простором розвитку, а не страху.
6. Оцінка на уроках мистецтва в НУШ за і проти.
7. Творчість технології: сучасні інструменти викладання мистецтва у 8 класах НУШ
8. Методичні знахідки для нового 2025-2026 навчального року в мистецькій освітній галузі 8 клас НУШ
9. Формування наскрізних умінь учнів на уроках мистецтва у 8 класах НУШ
10. Педагогіка музичного мистецтва. Формування навичок креативної взаємодії в учнів через інтегровані заняття
11. Практична робота викладача музичного мистецтва в умовах реалізації ідей НУШ
12. Викладання музичного мистецтва в умовах НУШ. Досвід та перспективи професійного зростання педагога
13. Зміст шкільної мистецької освіти в 6 класі. Методи викладання музичного мистецтва в умовах НУШ.
14. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Мистецтва НУШ
15. Підвищення музичної майстерності: підвищення кваліфікації в галузі музичного мистецтва.
16. Розкриття творчого потенціалу: поглиблене навчання образотворчому мистецтву.
17. Специфіка викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»
18. Інтегрований курс «Мистецтво»: теоретико-прикладний аспект.
19. Музичне Мистецтво. Підвищення кваліфікації
20. Технології викладання Образотворчого мистецтва у школі
21. Збагачення професійно-педагогічного досвіду вчителів інноваційними ідеями викладачів образотворчого мистецтва.
22. Компетентність у галузі професійного розвитку викладачів образотворчого мистецтва.
23. Школа як багатофункціональний простір: лайфхаки для розвитку технологічної та мистецької галузей НУШ
24. Цікавий урок мистецтва у 5 класі НУШ
25. Мистецтво, 5 клас НУШ: авторська методика впровадження
26. Нові підходи у викладанні музичного мистецтва у 5 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій

Модуль 8. Громадянська освіта (15 тем)

1. Виховуємо громадянина: перевірка фактів проти фейків з першого уроку
2. Громадянська освіта на старті року: критичне мислення й цінності на практиці
3. Історія та громадянська освіта з III: як працювати з джерелами, будувати дискусію і перевіряти факти
4. Особистісно-орієнтований підхід до учнів. Формування громадянської свідомості учнів.
5. Медіаграмотність на уроках громадянської освіти: поради з практичного досвіду.
6. Стресові стани у дітей в період війни. Від діагностики до лікування.
7. Реалізація діяльнісного підходу на уроках громадянської та історичної освітньої галузі в НУШ
8. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Громадянської освіти НУШ
9. Впровадження STEM підходів на уроках Громадянської освіти.
10. Соціалізація особистості та людські цінності. Громадянська освіта.
11. Практичні заняття з громадянської освіти
12. Розвиток соціалізації особистості та людські цінності на курсі «Громадянська освіта»
13. Лайфхаки під час вивчення Громадянської освіти
14. Загальні засади та особливості викладання інтегрованого курсу «Громадянська освіта»

15. Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас НУШ

Модуль 9. Зарубіжна література (7 тем)

1. Буктрейлери та онлайн-інструменти: креативні підходи до викладання літератури
2. Література і медіа: використання екранізацій, коміксів та цифрових ресурсів.
3. Діалог культур: зарубіжна література в контексті НУШ у 8 класах.
4. Способи ефективного взаємодії учителя й учнів на уроках мовно-літературної галузі
5. Інтегрований мовно-літературний курс. Інструменти підготовки захоплюючих уроків.
6. Формування ключових компетентностей на уроках зарубіжної літератури у 5 класах НУШ
7. Нові підходи у викладанні зарубіжної літератури у 5 класах НУШ

Модуль 10. Правознавство (10 тем)

1. Урок правознавства: від теорії до практики.
2. Правова свідомість і правова культура учасників освітнього процесу
3. Симуляційні ігри як інструмент освіти з прав людини.
4. Правознавство. Підвищення кваліфікації.
5. Технології активізації навчання права та громадянської освіти.
6. Дискусійні методи комунікативної технології навчання правознавства.
7. Засоби формування соціально успішної особистості на уроках правознавства
8. Розвиток соціально-громадянської компетентності учнів на уроках правознавства.
9. Актуальні питання викладання правознавства.
10. Нові підходи у викладанні української мови у 6 класах НУШ. Розвиток ключових компетенцій

Модуль 11. Українознавство (4 тем)

1. Сучасне українознавство в умовах варіативності освітньо-виховного середовища закладу освіти.
2. Актуальні питання методики навчання українознавства.
3. Викладання Українознавства із застосуванням інноваційних освітніх технологій.
4. Українознавство у формуванні свідомого і мотивованого патріотизму

Модуль 12. Філософія (2 тем)

1. Інтеграція філософських принципів у цифрову освіту: практичні аспекти роботи з новітніми технологіями.
2. Філософія Григорія Сковороди у проєкції філософії штучного інтелекту

Модуль 13. Шкільні музеї (3 тем)

1. Цифрові інструменти для створення шкільних музеїв: сканування, реставрація та колоризація історичних фотодокументів.
2. Смарт-інструменти в створенні цифрових шкільних музеїв
3. Використання музейних цифрових колекцій в освітньому процесі

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Мова та література

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників шляхом удосконалення методики викладання мови та літератури.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними методиками навчання мови та літератури
- Розвиток навичок роботи з художніми й публіцистичними текстами
- Використання цифрових та інтерактивних інструментів
- Формування читацької та мовленнєвої компетентностей

Модуль 2. Іноземні мови

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у сфері викладання іноземних мов.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з комунікативними методиками навчання
- Розвиток навичок формування мовленнєвих умінь
- Використання цифрових ресурсів і автентичних матеріалів

Модуль 3. Історія

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогічних працівників у сфері викладання історії.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними підходами до історичної освіти
- Розвиток навичок роботи з історичними джерелами
- Формування громадянської та історичної свідомості

Модуль 4. Етика

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері етичного та морального виховання учнів.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними підходами до морального виховання
- Розвиток навичок фасилітації етичних дискусій
- Інтеграція етичної тематики в освітній процес

Модуль 5. Економіка

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері економічної освіти.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними підходами до викладання економіки
- Розвиток навичок фінансової грамотності
- Формування підприємницького мислення

Модуль 6. Євровибір України

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері громадянської та європейської освіти.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з історією європейської інтеграції України
- Формування ціннісних орієнтирів
- Інтеграція європейської тематики в навчальні предмети

Модуль 7. Мистецтво/ОТМ

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері мистецької освіти.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними підходами до викладання мистецтва
- Розвиток творчих і креативних навичок
- Інтеграція різних видів мистецтва

Модуль 8. Громадянська освіта

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері громадянської освіти.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з принципами демократії та прав людини
- Розвиток навичок громадянської участі
- Інтеграція громадянської тематики в освітній процес

Модуль 9. Зарубіжна література

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері викладання зарубіжної літератури.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з сучасними методиками аналізу тексту
- Розвиток читацької та інтерпретаційної культури
- Інтеграція міжкультурних підходів

Модуль 10. Правознавство

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері правової освіти.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з актуальним законодавством
- Формування навичок правового аналізу
- Інтеграція правової тематики в освітній процес

Модуль 11. Українознавство

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері українознавства.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з концепцією українознавства
- Інтеграція українознавчого компоненту
- Формування національної свідомості

Модуль 12. Філософія

Мета модуля: Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері філософської освіти.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з основними філософськими ідеями
- Розвиток навичок аргументації
- Формування критичного мислення

Модуль 13. Шкільні музеї

Мета модуля: Розвиток професійних компетентностей щодо організації діяльності шкільних музеїв.

Завдання модуля:

- Ознайомлення з нормативною базою
- Організація музейної роботи
- Інтеграція музею в освітній процес

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад

14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Алексеєнко В. Роль малого бізнесу в економіці України. Економічний вісник університету : зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2009. Вип. 13.
2. Арват Ф. С., Коваленко Є. І., Кириленко С. В., Щербань П. М. Культура спілкування : навч. метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 328 с.
3. Богосвятська А.І. Розвиток інтегративного мислення учнів засобами мистецтва художнього слова. Зарубіжна література в школах України, 2012. № 9. С. 19-24.
4. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати: наук.-метод. посіб. / За наук. ред. О.І.Пометун. Харків, 2007. 190 с.
5. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. / авт. - упоряд. Н.В.Маценко, Н.В.Свір. Харків : вид. група «Основа», 2019. 133 с.
6. Гловацький С.В. Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво». 1 клас: навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2019. 89 с.
7. Гловацький С.В. Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво». 10 клас: навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2019. 156 с.
8. Гловацький С.В. Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво». 10 клас: навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2020. 231 с.
9. Гловацький С.В. Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво». 2 клас: навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2020. 104 с.
10. Гловацький С.В. Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво». 3 клас: навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2021. 111 с.
11. Гловацький С.В. Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво». 4 клас: навчально-методичний посібник. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР», 2022. 106 с.
12. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В., Анохіна А. П. Етика ділового спілкування. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 344 с.
13. Даниленко Л.І. Світочі української науки: життя та наукова діяльність: метод. посібник /Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2018. 104 с.
14. Етика ділового спілкування : навч. посібник [Воронкова В.Г. Беліченко А.Г., Мельник В.В., Ажажа М.А.]. Київ: Магнолія, 2006, 2019. 312 с.
15. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
16. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>
17. Зубенко Л. Г., Немцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
18. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
19. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152 с.
20. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.
21. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL:

<https://bit.ly/3Wl5vu3>

22. Кубрак О. В. Етика ділового повсякденного спілкування. Суми : ВТД «Університетська книга», 2002. 208 с.
23. Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г. Етика ділових стосунків : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. 310 с.
24. Мова і міжкультурна комунікація : теорія та практика : колективна монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.
25. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин. Київ: Кондор, 2008. 356 с.
26. Пахльовська О. Українські шістдесятники: філософія бунту. Сучасність. 2000. № 4.
27. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
28. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст. 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
29. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
30. Розвиваємо громадянські компетентності : другий клас / під заг. ред. Н.Бібік, Н.Софій. Київ, 2019. URL: http://www.ussf.kiev.ua/images/project-50/2class_5-Vartist_4.pdf
31. Розвиваємо громадянські компетентності з 1 класу / під заг. ред. Н.Бібік, М.Араджионі. Київ : ФОП «Парашин К.С.», 2018. 880 с.
32. Сенге П. П'ята дисципліна : мистецтво і практика організації, котра самонавчається. Київ : Олімп-бізнес, 2011. 408 с.
33. Спрощене оподаткування – загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
34. Стадніченко О. О. Роман Василя Шкляра «Чорний Ворон»: історична та художня правда. Вісник Запорізького національного університету. №2. 2010. С. 307-312.
35. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
36. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт.кол. Київ, 2019. 272 с.
37. Фундаментальні цінності академічної доброчесності ; пер. з англ. ІІ Міжнародний центр академічної доброчесності. - 2019. - 39 с. - URL : <https://www.skcpic.in.ua/wp-content/uploads/Integ-Valucs-Ukr.pdf>
38. Чмут Т. К., Чайка Т. Л. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. Чернівці : Вид-во Знання, 2007. 204 с.
39. Щодо нагальних питань впровадження Закону України «Про повну загальну середню освіту» : лист МОН від 08.04.2020 №1/9-201. URL: <https://bit.ly/3wlUDiR>
40. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71

Додаткова література:

1. Волощенко О., Козак О. Інтеграція медіаграмотності у навчальний предмет «Я досліджую світ» : навчально-методичний посібник. Київ : Академія вільної преси, Центр вільної преси, 2020. 36 с.
2. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>
3. Інновації, що приносять результат / упоряд. Т. М. Загорулько. Харків : Основа, 2016. 158 с.
4. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
5. Піроженко, Т.О., Соловйова, Л.І. та ін. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навчально-методичний посібник. Київ. Видавничий

дім «Слово». 2017. 89 с.

6. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
7. Семиліт М. В. Проектування майбутнього особистості. Черкаси, ЧОПООП, 2001. 88 с.
8. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQpcxT>
9. Basque J. La conception de cours à distance. Une réflexion. URL: <http://surl.li/eakwq>
10. Increasing motivation through students setting goal. URL: <http://surl.li/eakxv>
11. Stroebe, M., Schut, H. (2010). The dual process model of coping with bereavement: rationale and description, *Death Studies*, 23:3, 197-224. URL: <https://doi.org/10.1080/074811899201046>
12. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>